

16 april 2013

Kenmerk: HAR, 2013 0416

Onderwerp: Beleidsregel cultuurhistorisch waardevolle groengebieden 2013

College van B&W en leden gemeenteraad
Postbus 78
2600 ME DELFT

Geachte colleges,

In het AD van maandag 15 april werd verwezen naar de nieuwe Beleidsregel cultuurhistorisch waardevolle groengebieden 2013 opgesteld onder andere naar aanleiding van een door ons in opdracht van de gemeente in 2009 uitgebracht onderzoeksrapport *Inventarisatie en waardstelling cultuurhistorisch groen tot 1940. 16 groene parels in Delft als spiegels van de tijd.*

Het AD-artikel meldt dat GroenLinks vier parels mist (De Vries van Heijstplantsoen, de Rooms-katholieke begraafplaats, het Zuidplantsoen en de Fruittuinen) omdat, zo meldt het AD: "Deze zouden al genoeg beschermd zijn door andere regelingen." De genoemde cijfers geven aanleiding tot enige verwarring.

De volgende 16 groene parels van voor 1940 staan in ons rapport:

- Prinsenhofstuin en Sint Agathaplein
- Klauwshofje
- Hofje van Gratie
- Hofje van Pauw
- Kalverbos
- Rooms-Katholieke begraafplaats
- Joodse begraafplaats
- Algemene begraafplaats Jaffa en het naastliggende Zuidplantsoen
- Agnetapark
- Fruittuinen en St. Jorispark
- Nieuwe Plantage
- Wallertuin en Noltheniustuin
- Botanische Tuin
- De Vries van Heijstplantsoen
- Wilhelminapark
- Hertenkamp

Hiervan zijn de eerste vier niet in de Beleidsregel opgenomen, omdat naar wij begrijpen deze al voldoende beschermd worden daar zij een onderdeel vormen van het betreffende Rijksmonument. Voorts zijn niet in de Beleidsregel opgenomen drie parels uit ons rapport, namelijk de Joodse begraafplaats, het De Vries van Heijstplantsoen, de Rooms-katholieke

begraafplaats en twee deelgebieden van twee parels uit ons rapport namelijk het Zuidplantsoen (als onderdeel van begraafplaats Jaffa) en de Fruittuinen (als onderdeel van het St. Jorispark). Daarentegen zijn drie nieuwe groene parels van ná 1940 wel opgenomen namelijk de Algemene begraafplaats Iepenhof, het Arboretum-Heempark en de Binnentuin Van Blommensteinstraat.

Conclusie is dan dat er van de zestien parels van vóór 1940 uit het rapport:

1. er vier al als onderdeel van een Rijksmonument beschermd zijn en om die reden niet in de Beleidsregel zijn meegenomen;
 2. er drie niet in de Beleidsregel zijn meegenomen en twee onderdelen van wel in de Beleidsregel opgenomen parels (namelijk Zuidplantsoen en Fruittuinen) ook niet zijn meegenomen;
 3. drie nieuwe groene parels van na 1940 zijn wel opgenomen;
- waarmee het totaal komt op 12 parels in de Beleidsregel.

Allereerst willen wij onze erkentelijkheid uitspreken over de Beleidsregel die een belangrijke bescherming biedt voor de daarin genoemde twaalf gebieden. Voor de niet opgenomen groene parels zult u het ons niet kwalijk nemen dat wij hiervoor alsnog een pleidooi willen houden:

1. Joodse begraafplaats

Deze groene parel is weliswaar zeer sober van aanzien, maar heeft een onmiskenbare cultuurhistorische betekenis, omdat zij met de synagoge aan de Koornmarkt de enige twee materiele overblijfselen vormen van de Joodse geschiedenis in de stad Delft.

2. Rooms-katholieke begraafplaats

Hiervoor geldt hetzelfde als voor de Joodse begraafplaats. Beide begraafplaatsen maken deel uit van de religieuze geschiedenis van de stad.

3. De Vries van Heijstplantsoen

Het de Vries van Heijstplantsoen, ontworpen door de gerenommeerde tuinarchitect H.A.C. Poortman (1863-1953) in de landschappelijke stijl en vormt één ensemble met de omliggende TU-gebouwen. Het plantsoen maakt deel uit van het toekomstig Beschermd Stadsgezicht TU-wijk en wij kunnen ons om die reden niet voorstellen waarom deze parel niet in de Beleidsregel is opgenomen.

4. Fruittuinen (onderdeel St. Jorispark)

Over de Fruittuinen zegt ons rapport het volgende: “Van grote waarde en belang zijn de karakteristieke oprijlaan met monumentale lindes, de zichtlijn op het oude hoofdgebouw en de symmetrische opbouw met aan weerszijden de boomgaarden. Hoewel de boomgaarden zich vanwege wateroverlast en gebrek aan onderhoud niet in goede staat bevinden, zijn de maat, schaal en sfeer van deze boomgaarden uniek. De Fruittuinen vormen als het ware een oase, de sfeer van een Gethsemani, in de stad.”

Bovendien maken de Fruittuinen het St. Joristerrein als *stepping stone* onderdeel uit van de groen recreatieve verbinding tussen de Nieuwe Plantage, het St. Jorispark en het Hertenkamp, zoals ook bedoeld in het eerste uitbreidingsplan voor de gemeente uit 1930. Voldoende redenen lijkt ons, om ze wel in de Beleidsregel op te nemen.

5. Zuidplantsoen

Het Zuidplantsoen is de groene mantel en buffer voor de begraafplaats Jaffa. Het is vormt talloze wandelaars zowel vanuit de Wippolder als vanuit de TU-wijk het decor voor de dagelijkse wandeling. Zeker is het zo dat deze groene mantel op een paar plekken is aangetast (parkeerplaats en pompgebouw aan de noordzijde en kiosken in de zuidwestelijke punt), maar juist daarom is extra bescherming gewenst zeker voor het oostelijk gedeelte met de monumentale kastanjes langs de Muyskenlaan en de gave parkstrook tussen de twee waterlopen aan de zuidelijke TU-zijde.

Tot slot zijn we natuurlijk blij met de opname van drie naoorlogse groene parels als een selectie naar wij begrepen hebben uit het rapport *Naoorlogse architectuur en stedenbouw 1940-1970* van Hebly Theunissen architecten. Deze beperkte selectie uit de naoorlogse groene parels van Delft zou zeker kunnen worden aangevuld met een aantal vergelijkbare (belangrijke ontwerpen van architecten die een tijdsbeeld laten zien) cultuurhistorisch waardevolle groengebieden als Hof van Delftpark, Park Buitenhof, Abtswoudse Park, Poptapark en als laatste aanwinst het Mekelpark.

Wellicht speelt het argument van de zogenaamde zelfbinding een rol bij de beperking van het aantal groene parels in de Beleidsregel, maar op zichzelf leidt de beschrijving van cultuurhistorisch waardevolle gebieden en opname in de Beleidsregel niet tot zelfbinding. Wel zorgt het er voor dat we ons bewust zijn van die parels die onze stad haar identiteit geven en dat we die rustpunten middenin de stedelijke dynamiek waarderen.

Graag horen wij uw reactie.

Hoogachtend,

G. van Poelgeest
voorzitter

H. G.Th. van 't Hart
secretaris Natuurbescherming

Bijlage: artikel AD 15 april 2013

Cc: secretaris

DELFT

AD 15 april 2013

Zorgen over bescherming groene parels

Het ontbreken van vier cultuurhistorische groengebieden in een nieuw overzicht van de gemeente leidt tot zorgen bij de GroenLinks-fractie. De gemeente heeft een twaalf Delftse groengebieden in een beleidsregel opgenomen om deze extra tegen bebouwing of verval te beschermen. GroenLinks mist echter vier 'groene parels' in het overzicht.

De natuurvereniging KNNV heeft naar aanleiding van een opdracht van de gemeenteraad uit 2007 een overzicht gemaakt van groengebieden met cultuurhistorische waarde. Deze vereniging wees zestien gebieden aan. Daarvan heeft de gemeente het De Vries van Heijstplantsoen, de Roomskatholieke begraafplaats, het Zuidplantsoen en de Fruittuinen niet overgenomen. Deze zouden al genoeg beschermd zijn door andere regelingen.